

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 249 (12339)

1983 чылдың октябрь 29, суббота

1925 чылда үнүсүлүштүгөн

Өрттө 3 мөң

Бригадирге сөс

БИСТИНҮЛҮҮВҮС

ра-сорукур, ажилгыры планниг онзалдарыны ажыра кууседирине дыка идиглиг болуп турар. Фермавыстың коллективниң күш-ажылчы көргүзүлгери чылдан чылче бедэи. Планниг онзалдарыныстың кууседирине дээш ара-выста чарышты калбартып, аравыска хожудал турарлар чок кылдыр ажилдап турар бис. Оң түнүсүнде коллективниң ажилында чамдык чедиринер бар. 1981 чылда планниг онзалдарыныстың кууседирине 124 тонна, 1982 чылда 105 тонна планниг онзалдарыныстың кууседирине 105 тонна сүт саалар планниг онзалдарыныстың кууседирине 107 тонна кууседирине. Чыл төгүзүгүне чедир ам-даа 14 тонна немей дүжар бис.

Планниг онзалдарыны болгаш социалисттик хүлээгедерин кууседирине кол чүүл — чарышты дээштик организа-застаары болгаш. Ында кижи бүрүзү хаара туттунган. Мурнакчыларын дуржулгазын пропагандалаар, оларны ажилга боттуу-биле ажил-лаар, дуржулгазын саанчыларын арга-сүмезин аныктарга дүжар, дагдыкчыларын ажилын улам илдепкейжидер.

дээш он-даа өске ажилдарыны фермада партия организа-зия-биле кады чорудуп турар бис. Ынчанга хайгааралдан дашкаар артар кижи бисте чок — шүптү даалгаларыг, хүлээгедерлиг.

Ферманың он саанчыларын иштинде ажилыга бер-линген, кызымак ажил-лап чоруур хоочун-даа, анык-даа саанчылар эвээш эвес. Ынчанга Елизавета Каң-оол-ду, Салчак Саңы-Маддырны, комсомолчу саанчы Роза Чим-баны чоргалар-биле адап турар бис.

Иштинин малын киштан хүр-менди ажыра, сүт саал-лап куудулап дээш бүгү күшү ыңаар утландырып, боттарыныстың күжүсү-биле 160 тонна сүтүгүн, 25 тонна буудук-бүрүгүн белеткеп алган бис.

Ферманың коллективни Ок-тябрь мурунун чарыжыга илдепкейжидер, өскө чыл-ды планниг онзалдарыны кууседирине бодунуң төлө-тиг үлүгүн кийрер дээрине бүзүрелдиг.

К. БИНАЛАЙ,
«Чаа орук» совхозун Кочетов аттыг СБФ-иниң брига-дири.
Эрзин район.

Богун-Комсомолдуң төрүтүнген хүнү

Оля Кыргыс онгу классты 1980 чылда дооскаш, даара-ныкчылар күзелин илдеген. Ону малчын ада-иеси Кызылче үлөп, эки ажилдарын, өөр-өнир, бергелерге торулбас төлөтпиг кижи болурун ча-гаан. Даарыныкча фабриказы-га баштай өөреникчилеп кир-геш, оон даарыныкчы бер-ген. Комсомолчу кыстың күш-ажылчы намыры ол-за.

Ажыл-ишчи уруг даарынык-чин мергезилин дүрген иш-тирээлде алаш, мурнакчылар-нын ордунга кирген. Ол иш-каш фабриканың хей-ниги ажилыга илдепкейжидер кирип келген.

И. И. Гриванни ууртканы комсомолчу-аныктар брига-дазына ая ажилдап турар. Оң иштери анаа илдегиди көргүзүп, бригадала комсомол-эге организа-циянык секретарына сонган. Ында чөрби ажыл комсомолчу бар. Олар-нын ортузунга илеолоттуг, по-литика - кижизилдегиди ажилды партия эге организа-циянык ууртуктагы-биле илдепкейжидер кирип келген. Оң түнүсүнде бригаданың кежи-гүнери эки ажилдап, комсо-молду төртүтүнген хүнүн күш-ажылчы чедиринерин ут-каан. Олар чыл алымын хуу-са бетинде күжүсүз чоруу-ла, салган ажилдап турарлар. ЧУРУКТА: О. Кыргыс.

О. ОХЕМЧИНТИН сөзү болгаш фотогу.

ЯДРОЛУГ АЙЫЛДЫ ЧАЙЛАДЫР

Бүгү совет кижилер-биле бир дөмей, бистин республика-ның ажилчы чоннары, СЭП ТН-ның Чингине секретары, ССР-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы эш Ю. В. Андроповтуң «Правда» солунуң айтырылгына харыыла-рын долзуу-биле деткип, чүдүдүгүзүп турарлар. Ол дугайын бистин солунуң редакциязына ажилчылардан, интелли-генциянык төлээлекчилеринден илдеп эгелзеп чагалар харе-чилеп турар. Совет кижилер тайбың дээш демисеге боттары-ның күш-ажылчы чедиринерин-биле кирип, тайбың ду-гайында күзүл-бадалдыг чурттап турарлар.

ҮЛҮГНҮ КИИРЕИ-БИЛЕ

Европага ядролуг боо-чеп-секти кызыгаарлар дугайын-ла, Женевада чуталашкыч-кышкарга амаарыштыр «Правда» солунуң айтыр-гына СЭП ТН-ның Чингине секретары, ССР-ниң Дээди Сөвединиң Президиумунун Даргазы эш Ю. В. Андропов-туң харыыларын радиола-дымдаан. (Хой кадарда чүтөп алган чоруур бичи-примингиден чарыбас ки-жи мен, кандай-даа медээни солуннар келсекте оон ил-деп алыр мен.)

Европага ядролуг чепсекти тургуспас дугайында айтыр-гүтүннү дүгүрүдүп турар. Ол чуталашкычкына-дан шыпала даа хой чүдү хамааржыр. Ынчанга оңу чогулгалыг ботландыр дээш Совет Эмисеп дика хой чүдү-лерин кылып турар эш.

Ю. В. Андропов база катар-демедеген. Ядролуг айыл-ла-дан Европага чыдалдыр, бис-тин дикке болгаш бүгү дө-гейге айыл чок чорукту бы-жылдар сорулга-биле Совет Эмисеп чаа-чаа инициатива-ларын уйдурар, оңу ботта-дыр дээш болгаш чыдалдыр. Партиянык болгаш чыдалдыр ууртуктузун ол харыы-ларын алыр-биле деткип, тай-быңын быжылгаларыг үзүп кирип-биле улам кызым 1983—84 чылдарың мад-кыналгашкычкы чедириниң эрттирер дээш ажилдары мен.

Д. УСПУН,
Күш-ажылдык хоочуну.
Тыва АССР-ниң адалары-малчын.
Монгун-Тайга район.
ССР-ниң 60 чылы аттыг сохос.

ТАЙБЫН ХЕРЕК

СЭКМ Топ Комитетиниң Чингине секретары, ССР-ниң Дээди Сөвединиң Президи-умунун Даргазы Ю. В. Андро-повтун Медегалына болгаш «Правда» солунуң айтыр-гына эш Ю. В. Андропов-туң чаа харыыларын бистин районунуң ветлаборатория-ның коллективни илдеп-күжүсүзүп, сеткил ханын-кыш-биле күзүп алган.

Президент Рейганың адми-нистрациянык буруу-биле делегей байдалының дүшүр-лүгү чоруу дегин чингине турары эш Ю. В. Андропов-делегейге-биле тайылбыр-лап, Ажылчынык дайымы-рак политиканы сойгалып көргүскен. Адаа харын кыл-дыр кижи бүрүзү, коллектив бүрүзү хамаарышкан ажил-херин чүгө эки кылар, са-гытла-чуркуну шыңгырадыр укуртуп деп билип турар бис.

АКШ-тын деткимчези-биле, дорт киржигези-биле өскө чурттага уур агрессияны, олукчу чоруктарыны илде-пкестер кылып турар бол-гай. Оң чыжээ, бүрүн эрге-ли, хамаарышкан Гренада дугайында уур октябрь 25-те чепсектеп илдепкестерини. Кат-тышкан Штаттар кылган ха-ны сеткил дүгүрүзү-биле солуннарың номчун, радиола-дымдадым.

Делегейниң бөдүн кижиле-рин дайыны көрү хон чок, дайын ажилын чыдалдыр дээш үнү кадып, туржун ту-рар. Б. ОНДАР.

Чалааның ветлаборатория-нык лабораторияны.

РОССИЯНЫҢ БЕШ ЧЫЛДА БАЗЫМАРЫ

Улетпүр ажилдакчылары тос айларын продукция салга-рар планни 101 хуу күс-тес. Кызылдарың эш чуту-ла хевирлерин кылып ундары-нын даалгалары ажыра куусе-тинген деп РСФСР-ниң ТЭЗ-иниң РСФСР-ниң улетпүр-нү Курене планни 1983 чыл-дык тос айларында куусе-тин-нин түнүсүндө дугайын да-дымдадымда чуталдып ту-рар.

Улетпүр бүдүрүлгезиниң шалкынча-нын, кол-кол экономика-нык көргүзүлгери экижээни ма-да демедеген. Эрткен чылдык чогуур үзүгине деңизерге, бү-дүрүшкүнүн илдеп хемчү-лүгүн немерде өзүлдөш 3,8 хуу болган. Күш-ажылдык бү-дүрүшкүнү 3,6 хуу бээш; оон күсүл-биле продукция-нын немерде өзүлдөш 95 хууу алынган.

Автомобун республикалар-нын, крайлары болгаш об-ластары, Москва болгаш Ленинград хоорайларын улетпүр Чита болгаш Мага-да областтарын өскөш шү-тузу продукция сайгарар планни күсүткен.

Нефть (газ конденсаты-биле кады), газ тыварылар, кан хоолалар, приборлар, авто-матизация болгаш саалага техника-нык херекселерин, чик болгаш аш-чым улетпүр-нүн технология асылгы-ларын, электровоздарын, саа-ныктарын, үнүш камгалары-нык чепсектерин, көзө ажил-агыл машиналарын, мэл ажилынын болгаш мал чеме-риниң машиналарын болгаш көзө ажил-агыл өскө-даа техника-нык кылып ундары-нын планнары күсүткенин.

Эрткен чылдын чогуур ү-зүгине деңизерге, кылып ундар-ын доктааттынган планда хожудан продукцияны отта-рынын саны кызырлаа.

Металл конструкциялары-нын кыналгалыг хевирлерин, параметрлерлиг улетпүр роботтарын, машиналарын бол-

гаш дерилгелерин саныг про-дукция-биле башкаар бол-гаш «боблаадырлаа» төзү-лүп хевирлерин дөмөр чогуу-рун чазар станоктарын кы-лып ундарын көздөш. Улетпүр продукциянык эргежи-рүн 1,5 мул хевирлерин бү-дүрүлгезин ужулдушаан, кы-зылдарың 1,2 мул ажы чза хевирлерин бүдүрүп ундарып жээш.

Чонуну хергелде бараан-нык хей хезина бүдүрүп ундарынын, планниг онзал-дын чедир алынган, улетпүр ажилынык техник-ка-экономика көргүзүлгери экижээ, шынарлар дээл-чегерлиг продукциянык кылып ундарын көздөш.

Оон-биле калы улетпүрүн ажилында чепсектер бээш турган. Минералдык чөмчү-дигелерин, каустиктер сола-ны, химиятк пестерин бол-гаш улазынтарын, доктаамал токтун электрин илдепкей-жерин, химия дерилгелерин, хевир ажалдыр комбайн-ларын, улагул илдеп, эптээ дөмөр-бетонун, аштык ар-гытлыг хевир, аш илдеп, хеп чур машиналарын, соо-дучуларын болгаш өскө-даа чамдык кылыгыларын бүдүрүп чүдүрүлгезин планнары күсүт-кенин.

Чамдык бүдүрүлгө катты-жыкчыларын болгаш бүдү-рүлгө күш-ажылдык бүдү-рүлгөдүгүн, бот-үненин, чылданын талашы-биле план-нары күсүткенин, чонуну хе-регелей турар продукция-нык кылып ундарып турган.

Улетпүр каттыжыкчына-рынын болгаш бүдүрүлгези-нин коллективтер бүдүрү-лгезин ажилынын болгаш ажилын шынарлар уламта-бедер, ажилды организа-застарын экижидериниң база күш-ажылдык саала-чуркуну быжылгаларын, планнары болгаш социалисттик хүлээгедерин күсүдериң хандоор талашы-биле ажилдарын чо-рууш турар.

(СЭТА).

ЭРЕҢГЕЙЛЭЭШКИНИН АГЫМЫНДА

Иштиниң малын хүр-чагай кыш ажыра, оон про-дуктул чоруну куудулап дээш республиканың мад ажил-агылдары ажилдакчылар бо хүннере күжө-нишкенин ажилдап турар. Оң бирге беш чылдык өскө чылда планниг онзалдарыны дозу база ажил-агылдары — арткан чылдарын онзалдарын чедирин. Иштиниң күсүдериң чутула магадымда дээрин мал-чын, специалит, ууртукчу бүрүзү эки билдир.

СЭКП Тыва обкомунун иштини-биле «Шын», «Ту-винская правда» солундарың редакцияларын, ол ышкан Коздө ажилгыны министрствозунун спесна-листтерин база республиканың Күрүлгениң уксаажы-дымга каттыжыкчыны ажилдакчыларын тургустунган рейд бригадалың организа-сташ, районна-рын ажил-агылдарында кышка белетке ажилдарынык темпичин, шынарлар хынары-биле аткарган. Бөгүгү материалда Каа-Хөм районун фермаларын ажил-дакчылары кышка белетке ажилдарын канчар чо-рудуп турарын чырттымыс.

ФЕРМАГА ЗООТЕХНИК ЧҮГЕ КЕЛБЕЙН ТУРАРЫЛА?

«Ленинча орук» совхозун сүт-бараан фермазын-га келбейн саала организа-сташ эгелзеп. Саанчылар инектерге сиклосту чөмчөргө каап турар аразында, инектер ка-жаала дөспөлдөп сүтүн илдеп турду. Чаа сиклост, черге хой хончурлаа чыгыш, ка-рара берген сиклосту мугалып көстүп чыдыр. Эргилерин ургеткен мал чөмчү ундар он-талар кижи тывылбай чүвө-биле дөмей. Ынчалар хой үе дүгүзүндө хой сиклост оона-лап калган. Ону мал чына-са организа-сташ чөмчөлдөп кылдыр ажилдарын кым-даа саанчылаа. Оон-биле чергел-лелер бедик шынарлар, чаа мал чөмчү мал чөмчөргө кажа-лаштың төгөгелетиниң эге-лээрин айтса чутула. Херим-лик хаалаа чок, мынчанга чурттагыч чонуну хуу малы мал чөмчүн шыжымаарың-кадык-даа доктар чонка эр-тин турар.

Мал сугтар олчигаа чамдык сүт келбейн баар. Дүкүсү үеде калды сугтар-байн турарында эртеги саалада эвээш сүт аг турар-ын саанчылар хомудал чү-гаалап турдулар. Малдан сүт алырынга оон айында чамдык чөмчөргө база шалкытат тур-рар. Анаа, бирээде, кадарчы-ларын мал чидерин хамаа-рыштырып болур. Саанчы А. О. Орлованың сүтүрү алы-ннэ чүткө-ле ам педеля а-кан. Оон мурунда чиктеп, тывылган элзеп каш инектер-ниң сүт бээр эвээш.

Чаа төрөп инектер чон-та сүт-саан кылап элбээр? — деп, саанчы Н. Носова хому-лаштыр алгетти.

Бо чөптүг чөмчөлдөш мында дөрт-ле ай ажилдап турар техник-осементор Н. Санча-на эвес, а кол зоотехник А. В. Шелехова онзада чөм-болур укуртуп. Ынчалар-даа бо зоотехникти фермага-даа, совхоз төвүгө-даа сугар-лааш, тывалар бис. Саан-чыларын чыгыш үн-биле балыткан турары-биле алы-ра. А. Шелеховту олар мыр-най айына-ла чыгыш катан көргөн бооп турар.

Совхозтун бүгү ажил-ишчилери-биле бир дөмей, бистер, саанчылар А. Шелехо-ва тхай-ле айтырлар салык-саар-дыр бис. Ферма кижи чүгө багай белеткеген? Сүт-саанын көвүлдеринче ким кичээлди салып укурту-ру? Кышталашкычтын үзүнде малчылар ортузунга соши-алист чарышты канчар ор-ганастар деп планнап тур-гаш, оон-биле сүт сөөртү-рүн шийткелерин. Ону де-йирине шоолуң күш үнөсө хевир, мылгыр түрүжү ол ажил-ишчелер туруп берген. А кол зоотехник ону дүгүрүлгезин негээрден эргезе чок. Оон ула-мында эвээш каш кодан хой-ну кышталашкычтын эгезин-дене каш-даа катан сугтар-баан.

Мал чөмчү камыг чары-гаарында деңизин ажил улагу. Деңиз совхозта бар, ы-чалар-даа ону мынчага чедир мал чөмчөргө чөргө тургузу-п чадап каан. Оон уламчын мал чөмчү хемчээ чок ундар-ын чөмчөргө чөргө тургузу-п турар. Мал чөмчү үзээр Н. Дараа чүдүрүп чоруткан сүтүннү-даа, сиклосту-даа саанчылар-даа, совхозтун паркомунуң талашы-даа, тө-дө Советте кыш-даа келбей-ди. Саанчыларын, кадарчы-ларын бисе чуталдып турган хой саанчы хомудалдыр бисе база кагыларын дөм-делеп бижий тыртып аар чыгыш-даа ууртукчу чыны-амска чок болган. Эрткен иштиниң шынгын кичээлдерин халас барганы хомудалдыр. Ынчан, байдал канчар-даа аажок нарын турда, ажил-агылдын ууртукчулар саан-чы, кадарчы бүрүзүгүн сүзүп тускай кыдырашка бижит аар, даразында планнарга «ерип» көрүп, сүмелзеп илдеп.

Топ фермалар Мерген сүт-бараан фермазы улагу дээр-де. Инек кажаларын ил-деп шык, карын. Саанчыларын сүзү биле алыр. «Ажыл-агыл» аш секталың бригадир В. Черниговца ол хүн ажилында чок болду, ба-жымында өтөт кылып турар сугаттыг. Саанчылар инекте-

ХАРЫСАЛГА ЧОК ЧОРУКТУН ТҮҢНЭЛИ

А. Шелехова көрө, «Ени-сей» совхозтун кол зоотехник П. Москаленко фермада бар чөмчөргө элзеп дээш, шымыл-ла, аажок дүвүрүп турар кижи болган. Ол бодунуң ажил-агылдары, ажилчы-ларын база багай эвес билдир кижиле. Ынчалар-даа чөмчөргө-нү долзуу-биле ууртуктар дээрге, «шаш» арай-ла чөмчө-хирелп, Манса совхоз дирек-тору, парком секретары, ко-дээ Совет хуускомунун дар-газы-биле тууш харылаша-лар. Оларын сүмези, а чөмчө-рүлгө дуузын чокта чыгыш зоотехник чүгү канчар ши-даар дээр силер.

Азы малчын коданарга сүт чөмчөргө кир көрөш. Сүт сөөртүр машина ургел бээр, улагу доктарын тергесе салып алгаш, оон-биле сүт сөөртү-рүн шийткелерин. Ону де-йирине шоолуң күш үнөсө хевир, мылгыр түрүжү ол ажил-ишчелер туруп берген. А кол зоотехник ону дүгүрүлгезин негээрден эргезе чок. Оон ула-мында эвээш каш кодан хой-ну кышталашкычтын эгезин-дене каш-даа катан сугтар-баан.

Мал чөмчү камыг чары-гаарында деңизин ажил улагу. Деңиз совхозта бар, ы-чалар-даа ону мынчага чедир мал чөмчөргө чөргө тургузу-п чадап каан. Оон уламчын мал чөмчү хемчээ чок ундар-ын чөмчөргө чөргө тургузу-п турар. Мал чөмчү үзээр Н. Дараа чүдүрүп чоруткан сүтүннү-даа, сиклосту-даа саанчылар-даа, совхозтун паркомунуң талашы-даа, тө-дө Советте кыш-даа келбей-ди. Саанчыларын, кадарчы-ларын бисе чуталдып турган хой саанчы хомудалдыр бисе база кагыларын дөм-делеп бижий тыртып аар чыгыш-даа ууртукчу чыны-амска чок болган. Эрткен иштиниң шынгын кичээлдерин халас барганы хомудалдыр. Ынчан, байдал канчар-даа аажок нарын турда, ажил-агылдын ууртукчулар саан-чы, кадарчы бүрүзүгүн сүзүп тускай кыдырашка бижит аар, даразында планнарга «ерип» көрүп, сүмелзеп илдеп.

УТТОНДУРГАН КОРМОЦЕХ

«Улуг Октябрь» совхозта аажок эки кормоцех бар. Анаа мал чөмчөргө канчар-лаа болбазырадып болур. Мылгыт чутула херекселди чү-түсү мугу ашыл-биле тургузу-п каан. Ынчалар-даа ол ажил-даа чок турар. Оон сүт да-мылар хончыл эрткен кы-мылдан дохуп кааган. Ынчан түрүжү, инт чынып өтүп илаа кым-даа чок дөбөш. А мал чөмчү бугунге чип турар. Мал чөмчү үзээр кижи база чок, түндө хевир мал чөмчү чарыгдатымын турары

тур. Ынчанга чыгыш аай эвес көмчөлдө инектиң сүтүлгезин эки саалар чедирбей турар. Хула берил турар эвээш эвес (инек бүрүзүгө сөс кыло-грамм чөмчөргө экижээни). Мал чөмчү чогуур продукция-нык эгезиниң кижиле турар. Амы уде инек бүрүзү ортума-би-ле хонукта үн-ле кыш-грамм, чыгышындыл ний катан эвээш, сүтү берил турар. Сааланың эвээжээниң кол чылдагыны — саанчыларын чүрүм-сагы-ла болгаш харылаша чотун-да. Хуунуң-не ий-үш саанчы а шалың алыр хүннерде дөм кезин, ажилы үнөш бээр. Өске кижи буу-ча саарга, инек өскөдөр, сүдүн чөмчө-бербес.

Саанчылардан П. Сумуза, Т.К. Буурудай олар ажилы-бе бо-ла үнөш баарлар. Олар-га хамаарыштыр кандай-даа хемчег алыр, түнчө чок бо-луп турар. Оларын солур саанчылар тывылбай. Бо бүгү чөмчөргө бүрүзүл кижиле — бригадир Х.К. Чолаң-оол. Бүгү хөмчөргө ол алыр укур-туг. Тускай аргемчилерин болгаш коммунисттерин саал-да үзүндө фермага баар гра-финиң совхоз директорунуң дүжалаан дугаар аскай тур-да, ол база күсүткенин кы-лып турар. Сүт бүдүрүлгези дуза болгаш контрол үртүлүч ту-рар укуртуп.

Кышталашкында дугайында өтөткө бүгү кышталар белди дээрин айткан. Ынчалар-даа оон шын эвээш алаа тургу-ста-ла билдине берди. Бистин чөмчө кижи кышталашкыч чүт-дө чыгышында мал кышталды болур болду. Ий кышталды кажаларда чырып кирип-тир, сонгалар бузук, хөмүр-дүл сөөртүлгө. Малчылар чурттаар бажынарын сонгаларын бугу аркан чү-вө чок.

УТТОНДУРГАН КОРМОЦЕХ

«Улуг Октябрь» совхозта аажок эки кормоцех бар. Анаа мал чөмчөргө канчар-лаа болбазырадып болур. Мылгыт чутула херекселди чү-түсү мугу ашыл-биле тургузу-п каан. Ынчалар-даа ол ажил-даа чок турар. Оон сүт да-мылар хончыл эрткен кы-мылдан дохуп кааган. Ынчан түрүжү, инт чынып өтүп илаа кым-даа чок дөбөш. А мал чөмчү бугунге чип турар. Мал чөмчү үзээр кижи база чок, түндө хевир мал чөмчү чарыгдатымын турары

Каттышкан рейд

«Кызыл туң» болгаш СЭКП-ниң XXV сессияны аттыг сов-хозтар кышталашкына чөм-чөмчөлдө бөлөкчө эгелзеп. Ынчанга олар улагу ажилы кылган. Оон түнүсүндө олар күш чүгө үрүмк септеле кылганар. Кышталашкыны кайдым-даа организа-сташ эгелзеп, малдын продукция чы-зылаа. Октябрь эгезинде бээр-ле мал чөмчө-риниң болбазырады берил турар. Ол а ж и л а-гыл-дарын кол зоотехниктер Т. В. Морозова, В. П. Гурков олар малдын чөмчөргө эгезин кичээлгенин улагыттыр турарлар. Ынчанга Илканка-нык мал ажилдарынын кү-жүсү сүт саал чыл планни шадла-ла күсүдиринекте ки-жи кайгаар чүвө чок. «Кызыл туң» совхозтун саанчылар-баа багай эвес ажилдап. Бо совхозтарын зоотехниктериниң болгаш мал ажилчы-нын чыгыш чөмчө чөмчө — мал бажын өстүрүлгезин ай-тырларын чөмчү шийткел-дерин турар.

МУРНАКЧЫЛАРГА ДЕННЕЖИҢЕР

«Кызыл туң» болгаш СЭКП-ниң XXV сессияны аттыг сов-хозтар кышталашкына чөм-чөмчөлдө бөлөкчө эгелзеп. Ынчанга олар улагу ажилы кылган. Оон түнүсүндө олар күш чүгө үрүмк септеле кылганар. Кышталашкыны кайдым-даа организа-сташ эгелзеп, малдын продукция чы-зылаа. Октябрь эгезинде бээр-ле мал чөмчө-риниң болбазырады берил турар. Ол а ж и л а-гыл-дарын кол зоотехниктер Т. В. Морозова, В. П. Гурков олар малдын чөмчөргө эгезин кичээлгенин улагыттыр турарлар. Ынчанга Илканка-нык мал ажилдарынын кү-жүсү сүт саал чыл планни шадла-ла күсүдиринекте ки-жи кайгаар чүвө чок. «Кызыл туң» совхозтун саанчылар-баа багай эвес ажилдап. Бо совхозтарын зоотехниктериниң болгаш мал ажилчы-нын чыгыш чөмчө чөмчө — мал бажын өстүрүлгезин ай-тырларын чөмчү шийткел-дерин турар.

«Бүр» совхозтун мал ажилдарынын кышталашкында белеткеп чөмчө болгаш организа-сташ чөмчө болган. Ук совхозтун ууртукчулар малчылар ортузунга кижизилде ажилы кошканар. Амы уде саар инектерге бени мал чөмчү үзүлгө чү-вө чок.

Кышталашкында шийткел-летиниң айтырлар ам-даа хей дээрин үзүлдө чөмчөрдө илде. СЭКП рай-кому, райкукум болгаш хө-дө ажил-агыл эргелди илде-реттинге чөмчөргө чыла-ларынче, кышталашкында илдегиди үзүлдөш тургу-ла-рыне малчыларын күжү-мөңгөрү алаар.

Даразында рейд — Чөмчө Хемчөргө

Рейд бригадалык кижиле-рини: И. Матвеев — республи-каның уксаажыдымга катты-жыкчынык кол бугурулгезиниң кол зоотехник. А. Дороница — республи-каның ветлабораториянык радиология кылдыгы эрге-деген. В. Иаткин — районунуң улагу-чу контрол комитетиниң ин-спектору. И. Рассекин — «Тувинская правда» солунуң көзө ажил-агыл кылдыгы эргелзеп. К. Чоода —

